

ATSARGŲ VALDYMO ĮTAKOS GAMYBINĖS ĮMONĖS FINANSINEI BŪKLEI BEI VEIKLOS REZULTATAMS TEORINIS TYRIMAS

Dovilė VALANČIŪTĖ, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Bioekonomikos plėtros fakultetas, el. paštas dovile.valanciute1@stud.vdu.lt

Santrauka

Gamybinės įmonės turi atsakingai valdyti savo atsargas, kad visada būtų užtikrinamas tinkamas jų lygis, nes tik nuo tinkamo atsargų panaudojimo priklauso įmonės finansiniai rezultatai ir tolesnis veiklos efektyvumas. Šiuo teoriniu tyrimu siekiama atskleisti atsargų valdymo poveikį įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams bei nustatyti, kaip mokslininkai savo tyrimuose šį poveikį vertino. Atliekama atsargų valdymo sistemų teorinė analizė, pateikiami jų privalumai ir trūkumai bei nagrinėjami mokslininkų tyrimai apie atsargų valdymo daromą poveikį įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams. Atlikus mokslinių tyrimų analizę, daroma išvada, kad atsargų valdymo sistemos pasirinkimą lemia įmonės veiklos pobūdis. Todėl tinkamai parinkta atsargų valdymo sistema gamybinėje įmonėje gali užtikrinti optimalų atsargų lygį, efektyvų jų panaudojimą bei lemti geresnius įmonės veiklos rezultatus.

Reikšminiai žodžiai: atsargų valdymas, atsargų apyvartumas, finansinė būklė, veiklos rezultatai.

Įvadas

Dinamiškoje ir konkurencingoje verslo aplinkoje įmonėms vis didesnę reikšmę turi išskylančios atsargų lygio ir jų valdymo problemos. Daugeliui įmonių atsargų valdymas yra labai svarbus, nes jis apima išlaidas, susijusias su atsargų laikymu. Sėkmingas atsargų valdymas sumažina atsargų kiekį, patiriamas išlaidas ir padidina įmonės pelningumą. Be to, veiksmingas atsargų valdymas leidžia įmonei greitai ir lanksčiai reaguoti į klientų užsakymus bei jų įvykdymą. Dėl to svarbu atsakingai valdyti atsargas, kad būtų išlaikomas optimalus atsargų lygis, nes nuo to priklauso klientų užsakymų kiekis, įmonės tolesnė veiklos plėtra ir finansinis rezultatyvumas. Taigi įmonė turi tinkamai nuspręsti, kokį kiekį turi turėti atsargų, kad išvengtų per didelio ar per mažo atsargų kiekio problemos. Dėl to svarbu pasirinkti tinkamą atsargų valdymo sistemą, kuri užtikrintų veiksmingą jos panaudojimą įmonės veikloje.

Tinkamos atsargų valdymo sistemos naudojimas užtikrina įmonės pelningą veiklą, pagreitinant grynųjų pinigų cirkuliaciją bei sumažinant investicijas į atsargas (Bingelytė, 2011; Singh, Singh, 2013). Dėl per didelių ir netikslingų investicijų į atsargas dažnai „iššaldomi“ įmonės pinigai, kas neigiamai veikia įmonės mokumą (Roličiūtė, Mileris, 2018). Todėl svarbu užtikrinti, kad atsargų valdymas gerintų įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus.

Tyrimo tikslas – atlikus atsargų valdymo sistemų analizę, teoriniu aspektu atskleisti atsargų valdymo poveikį gamybinės įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams.

Tyrimo uždaviniai

1. Išnagrinėti atsargoms valdyti taikomas sistemas, identifikuojant jų privalumus ir trūkumus;
2. Išanalizuoti atsargų valdymo poveikio įmonės finansinei būklei bei veiklos rezultatams empirinius tyrimus ir nustatyti poveikiui vertinti taikomus metodus.

Tyrimų objektas ir metodai

Tyrimo objektas – atsargų valdymas ir jo įtaka gamybinės įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams.

Tyrimo metodai – darbe taikoma užsienio ir lietuvių mokslinių straipsnių analizė ir sintezė, informacijos grupavimo, loginės analizės, lyginamosios analizės metodai, grafinis vaizdavimas.

Tyrimų rezultatai ir jų aptarimas

Gamybinės įmonės, nepriklausomai nuo vykdomos veiklos, naudoja tam tikras atsargas. Norėdamos tinkamai funkcionuoti ir patenkinti klientų poreikius, gamybinės įmonės turi atsakingai valdyti savo atsargas. Gamybos įmonės turi apibrėžti ir palaikyti tinkamą atsargų valdymo strategiją, kuri užtikrintų tinkamus atsargų lygius gaminant ir parduodant prekes, sumažinant patiriamas išlaidas (Vasilienė-Vasiliauskienė ir kt., 2018). Vienas iš pagrindinių atsargų valdymo tikslų – sumažinti atsargų išlaidas, siekiant užtikrinti produkcijos gamybos, pardavimo ir paslaugų teikimo nenutrūkstamumą (Aleksnevičienė, 2011). Dėl to labai svarbu visapusiškai pasverti ir atsakingai nuspręsti, kiek ir kokių atsargų reikia turėti, siekiant tinkamai valdyti atsargas (Zinkevičiūtė, Vasiliauskas, 2013). Tam labai svarbu, kad įmonė naudotų tinkamą atsargų valdymo sistemą, galinčią padėti įmonei pagerinti veiklos rezultatus.

Pasak I. Masudin et al. (2018), atsargų valdymo sistemos naudojimas užtikrina, kad įmonės palaikytų tinkamą atsargų lygį, kuris atitiktų klientų poreikių patenkinimą bei sumažintų su atsargomis susijusias išlaidas. Mokslinėje

literatūroje (Zinkevičiūtė, Vasiliauskas, 2013; Prempeh, 2015; Roličiūtė, Mileris, 2018; Mukwakungu et al., 2019) yra analizuojamos įvairios atsargų valdymo sistemos, kurias galima pritaikyti įmonėje:

- ekonomiško užsakymo dydžio (Economic Order Quantity, sutr. EOQ) sistema;
- ABC (Always Better Control) sistema;
- kaip tik laiku (Just In Time, sutr. JIT) sistema;
- pastovaus atsargų lygio sistema.

Mokslininkai P. Kumar ir R. N. Bahl (2014) pastebi, kad ilgą laiką viena iš pagrindinių ir plačiausiai naudojamų atsargų valdymo sistemų buvo EOQ sistema. Šios sistemos populiarumą lėmė jos paprastumas ir plataus pritaikymo derinys. Įmonėje naudojantis EOQ sistema galima įvertinti optimaliausią užsakymo dydį vienetais bei sumažinti bendras atsargų išlaidas (sandėliavimo ir užsakymo), kai yra žinomas pristatymo laikas ir paklausa (Zinkevičiūtė, Vasiliauskas, 2013). J. A. Oluwaseyi et al. (2017) teigia, kad didesnis atsargų užsakymo kiekis sumažina užsakymų dažnumą, dėl to sumažėja užsakymo išlaidos, tačiau, padidėja laikomų atsargų kiekis sandėliuose ir laikymo išlaidos. Kita vertus, mažesnis atsargų užsakymo kiekis sumažina atsargų kiekį sandėliuose, tačiau reikalauja dažnesnių atsargų užsakymų bei padidina užsakymų išlaidas. Todėl naudojant ekonominio užsakymo dydžio sistemą yra atsižvelgiama į kompromisą tarp atsargų užsakymo ir laikymo išlaidų, kuriuo remiamasi papildant atsargų kiekį.

Be to, mokslininkai A. I. Ogbo ir W. I. Ukpere (2014), J. A. Oluwaseyi et al. (2017), K. Teplická ir K. Čulková (2020), I. O. Mbugi ir D. Lutego (2022) pabrėžia, kad ekonomišką užsakymo dydžio sistemos taikymas yra pagrįstas keliomis prielaidomis:

- paklausa yra žinoma ir pastovi;
- laiko intervalas nuo užsakymo pateikimo iki pristatymo gavimo yra pastovus;
- kaina yra pastovi ir nekinta, pasikeitus užsakymo dydžiui;
- užsakomam atsargų kiekiui negalioja nuolaidos;
- nėra pasibaigusių atsargų;
- atsargų papildymas atliekamas iš karto, tai yra visas užsakymas pristatomas vienu metu.

I. O. Mbugi ir D. Lutego (2022) dar papildoma, kad galima visiškai išvengti atsargų kiekio pertekliaus, jeigu užsakymai būtų pateikiami ir vykdomi tinkamu laiku.

EOQ sistema leidžia įmonei nustatyti optimaliausią atsargų užsakymo kiekį ir įvertinti, kada reikalingas naujas atsargų užsakymas bei siekti efektyvesnių veiklos rezultatų.

Ž. Stević ir B. Merima (2021) teigia, kad kita iš dažniausiai naudojamų atsargų valdymo sistemų, kai atsargos yra klasifikuojamos į iš anksto nustatytas grupes, yra ABC sistema. Pagal S. K. Biswas et al. (2017), I. O. Mbugi ir D. Lutego (2022), ABC sistema yra pagrįsta Pareto principu, kuriuo vadovaujantis atsargos yra suskirstomos į tris grupes – A, B ir C pagal atsargų svarbą uždirbant pajamas.

- **A grupė.** Teigiama, kad 80 % pardavimo pajamų yra gaunama iš 20 % visų atsargų asortimento, todėl šios A grupės atsargas reikia stebėti ir analizuoti kasdien.

- **B grupė.** Teigiama, kad 15 % pardavimo pajamų yra gaunama iš 30 % atsargų asortimento, nes yra mažesnė šios grupės atsargų kontrolė ir galima jas peržiūrėti kartą per savaitę.

- **C grupė.** Teigiama, kad šios atsargos yra mažiausiai reikšmingos įmonei pardavimo pajamų atžvilgiu palyginus su A ir B grupėmis. C grupei priskiriamos atsargos, kurių 5 % pardavimo pajamų yra gaunama iš 50 % viso atsargų asortimento (Roličiūtė, Mileris, 2018).

Ž. Stević ir B. Merima (2021) pabrėžia, kad didelės vertės atsargos yra kontroliuojamos atidžiau nei pigios, o tai priklauso nuo gautų pajamų už atsargas. Todėl šis atsargų sugrupavimas leidžia įmonei įvertinti, iš kurių atsargų yra daugiausiai uždirbama pajamų ir kurios yra dažniausiai naudojamos. Taip pat padeda nustatyti, kurios atsargos naudojamos mažiausiai, kurių nebereikėtų laikyti, nes iš jų įmonė uždirba mažiausiai pelno. Be to, toks atsargų sugrupavimas palengvina jų valdymą bei kontrolę.

Pastaruoju metu vis daugiau įmonių renka „kaip tik laiku“ sistemą, siekdamos įgyvendinti įvairias funkcijas, kaip produktų pirkimas, eksploatavimas, pardavimas bei įgyti konkurencinį pranašumą. D. K. Singh ir S. Singh (2013) pastebi, kad JIT sistema pastaraisiais metais yra plačiausiai priimta ir praktikuojama visame pasaulyje dėl gebėjimo sumažinti visas gamybos išlaidas gaminant tik tai, ko reikia nedelsiant.

V. Aleknevičienė (2011) „kaip tik laiku“ sistemą apibrėžia keliais požūriais:

- **gamybos strategijos požūriu,** kurios siekis yra maksimaliai sunaudoti įmonės atsargas, sumažinti susidarantį gamybos išlaidas bei pagerinti kokybę;

- **programos požūriu,** reikia panaikinti netinkamus veiksnius, kurie nesuteikia didinančios vertės kiekviename gamybos procese. Dėl to, kad pagrindinis gamybos tikslas yra aukštos kokybės gaminių palaikymas, didėjantis efektyvumas, mažėjantis atsargų kiekiai ir patikimi ryšiai su tiekėjais;

- **verslo filosofijos požūriu,** kurios pagrindinis tikslas, kad reikiamos atsargos atsirastų reikiamu metu reikiamoje vietoje.

Pagal V. Zinkevičiūtę ir A. V. Vasiliauską (2013), dar vienas „kaip tik laiku“ atsargų valdymo sistemos siekis yra klientų poreikių patenkinimas, todėl visa gamybos veikla yra nukreipiama į tikruosius rinkos poreikius. Šiems poreikiams įgyvendinti sistema prasideda nuo klientų užsakymų priėmimo ir baigiasi laiku paruoštų gaminių pristatymu klientui. Taikant „kaip tik laiku“ atsargų valdymo sistemą susimažinamos sandėliavimo išlaidos, nes visos reikalingos atsargos yra užsakomos tik tada, kai atsiranda gaminio paklausa, dėl to gaminiai nėra sandėliuojami įmonėje. Be to, ši sistema reikalauja, kad būtų palaikomi geri ir ilgalaikiai santykiai su tiekėjais.

Dar viena įmonėse naudojamų atsargų valdymo sistemų yra pastovaus atsargų lygio sistema. Naudojantis pastovaus atsargų lygio sistema atsargų patikrinimas yra atliekamas vienodais laiko tarpais, todėl po kiekvieno pardavimo yra vykdomas užsakymas. Šis užsakymo dydis yra skirtumas tarp faktinio ir maksimalaus atsargų lygio (Minalga, 2008; Aleknevičienė, 2011). Sistema užtikrina, kad atsargų kiekis būtų skaičiuojamas praėjus tam tikram laikotarpiui, pavyzdžiui, kas savaitę arba kas mėnesį (Ngadiman, Kadir, 2019).

Anot R. Minalgo (2008), pastovaus atsargų lygio sistema yra taikoma tokiais atvejais:

- nedidelę vertę turinčioms atsargoms;
- esant nedidelėms sandėliavimo išlaidoms;
- kai pasibaigus atsargoms išlaidos yra nežymios dėl jų nebuvimo;
- kai pas vieną tiekėją užsakomos vienos rūšies atsargos;
- kai nuolaidos turi didžiausią įtaką užsakomos partijos dydžiui;
- esant rinkoje palyginti pastoviai paklausai.

Naudojant pastovaus atsargų lygio sistemą atsargų užsakymai yra vykdomi skirtingo dydžio pagal tikslų grafiką, nustatytais laikotarpiais. Be to, šia sistema yra siekiama, kad vienas tiekėjas transportuotų visas atsargas, taip sumažinant transportavimo išlaidas. Tačiau, toks sistemos naudojimas padidina atsargų kiekį sandėliuose, dėl to įmonė atsargas neišnaudoja efektyviai.

Išanalizavus mokslininkų tyrimus apie atsargų valdymo sistemas, 1 lentelėje pateikiami susisteminti atsargų valdymo sistemų privalumai ir trūkumai.

1 lentelė. Atsargų valdymo sistemų privalumai ir trūkumai

Table 1. Advantages and disadvantages of inventory management systems

Atsargų valdymo sistemos	Privalumai	Trūkumai
Ekonomiško užsakymo dydžio sistema	Mažiausiomis išlaidomis yra įvertinamas optimalus užsakymo dydis. Sumažinamos atsargų užsakymo, transporto, sandėliavimo išlaidos.	Paklausa ir pristatymo laikas turi būti žinomi ir nekintami dydžiai. Kaina yra pastovi ir nekintama, nepriklausanti nuo užsakymo dydžio. Nėra pasibaigusiu atsargų. Atsargas sudaro tik vieno tipo produktas.
ABC sistema	Gaminio savikaina yra įvertinama tiksliai. Nustatomos geriausios įmonės veiklos sritys. Įvertina, kuri įmonės veiklos sritis patiria daugiausiai išlaidų.	Sudėtingas ir ilgas sistemos diegimo procesas. Reikalingas labai didelis duomenų kiekis apie įmonės veikos procesus. Sudėtingas sistemos suvokimas, nes yra daug išlaidų nešėjų. Atsitiktinai paskirstomos netiesiogines išlaidas tarp skirtingų objektų.
„Kaip tik laiku“ sistema	Sumažinamos sandėliavimo išlaidos. Nuolatinis gaminių kokybės gerinimas ir kontrolė. Sumažinamas gaminių gamybos laikas. Ekonomiškesnė gamyba, sumažinamas brokuotų gaminių kiekis.	Gamyba labai priklauso nuo tiekėjų ir, jei atsargos nebus pristatytos laiku, visas gamybos procesas gali būti sustabdytas. Turi būti tikslus atsargų paklausos prognozavimas. Sudėtinga ir brangi atsargų valdymo programinė įranga. Įmonės ne visada gali rasti tiekėjų, kurie atitiktų griežtus sistemos reikalavimus.
Pastovaus atsargų lygio sistema	Įvertinamas atsargų užsakymo dydžio kitimas. Užsakymai vykdomi vienodais laiko tarpais. Nėra pastovios atsargų kontrolės sandėliuose.	Neįvertina atsargų valdymo išlaidų. Paklausa turi būti pastovi. Palaikomas aukštas atsargų lygis.

Šaltinis: sudaryta pagal R. Klimaitienė ir kt. (2014); G. Laurinavičienė, J. Mackevičius (2011); V. Vasilienė-Vasiliauskienė et al. (2018); S. C. Mukwakungu et al. (2019); A. Siddiqui (2022).

Taigi, išnagrinėjus atsargų valdymą bei dažniausiai praktikoje taikomas atsargų valdymo sistemas, galima teigti, kad atsargų valdymas yra nepertraukiamas atsargų planavimo, organizavimo ir kontrolės procesas, kuris padeda pritaikyti tinkamą atsargų valdymo strategiją, pasirinkti naudingiausią sistemą, kuri sumažintų atsargų valdymo išlaidas bei padidintų įmonės pelną. Nagrinėjamos atsargų valdymo sistemos yra įvairios, su skirtingais tikslais bei privalumais ir trūkumais. Todėl siekiant pritaikyti tinkamą atsargų valdymo sistemą svarbu atsižvelgti į įmonės dydį, vykdomos veiklos pobūdį, atsargų panaudojimą, planuojamų užsakymų ir pristatymų dažnumą bei kitus galimus veiksnius.

Taikant atsargų valdymo sistemą siekiama sumažinti patiriamas atsargų valdymo išlaidas, o kartu ir pagerinti veiklos rezultatus, todėl tikslinga analizuoti atsargų valdymo poveikį įmonės finansinei būklei bei veiklos rezultatams.

Įvairūs mokslininkų tyrimai parodo, kad efektyvus atsargų valdymas pagerina įmonės pelną (Prempeh, 2015), gerina pardavimo, nuosavybės ir investicijų grąžas (Lwiki et al., 2013; Masudin et al., 2018) bei padeda siekti įmonės veiklos efektyvumo ir konkurencingumo didinimo (Atnafu, Balda, 2018).

Siekdamos išlikti konkurencingoje rinkos aplinkoje, įmonės yra priverstos mažinti savo išlaidas, didinti pajamas, kartu išlaikant aukščiausią savo klientams teikiamų produktų ir paslaugų kokybę (Masudin et al., 2018). Dėl to atsargų valdymas užtikrina klientų poreikių kontrolę, taip padidindamas klientų poreikių pasitenkinimą ir finansinius rezultatus.

D. Atnafu ir A. Balda (2018) atliko tyrimą, siekdamas empiriškai ištirti atsargų valdymo įtaką įmonių konkurencingumui ir veiklos rezultatams. Duomenys tyrimui buvo surinkti iš 188 įmonių, veikiančių gamybos sektoriuje, o hipotezei patikrinti buvo naudojami struktūriniai lygčių modeliavimai. Tyrimo rezultatai parodė, kad atsargų valdymas gali padidinti konkurencinį pranašumą ir pagerinti įmonės veiklą. Įmonė gali konkuruoti pagal kokybę ir klientų užsakymų atlikimą bei pristatymą laiku. Taip pat konkurencinis pranašumas gali turėti tiesioginės teigiamos įtakos įmonės veiklos rezultatams, nes leidžia įmonei išsiskirti iš konkurentų ir siekti geresnių rezultatų.

Mokslininkai T. Lwika et al. (2013), I. Masudin et al. (2018) analizavo atsargų valdymo poveikį įmonės finansiniam rezultatui. Be to, I. Masudin et al. tyrime dar nagrinėjo atsargų valdymo daromą įtaką klientų poreikių patenkinimui. T. Lwika et al. koreliacinės analizės rezultatai atskleidė, kad atsargų valdymas teigiamai paveikė tiek pardavimo, tiek nuosavybės grąžą. Taip pat pastebėta, kad atsargų valdymo praktikos prognozuojamieji kintamieji yra koreliuojami. I. Masudin et al. tyrimo rezultatai parodė, kad atsargų valdymas daro poveikį įmonės finansiniams rodikliams bei klientų poreikių patenkinimui, o kartu jie veikia ir įmonės finansinius rezultatus. Nustatyta, kad atsargų apyvartumo, skolos apyvartumo ir apyvartinio kapitalo apyvartumo rodikliai teigiamai veikia investicijų grąžą. Tai parodo, kad atsargų valdymas palaiko žemiausią atsargų lygį, kad būtų galima pasiekti didesnę įmonės turto vertę. Be to, I. Masudin et al. pabrėžia, kad efektyvus atsargų valdymas yra svarbus veiksnys, didinantis klientų poreikių patenkinimą. Kai klientai yra patenkinti įmonės siūlomais produktais, jie tampa nuolatiniais įmonės klientais, taip pat rekomenduoja produktus kitiems klientams, taip padidindami įmonės klientų kiekį bei pelningumą. Klientų patenkinimo laipsnis lemia bet kurios įmonės pelningumą: kuo didesnis patenkinimas, tuo didėja ir įmonės pelningumas.

Kiti mokslininkai K. B. Prempeh (2015) ir E. G. Musau et al. (2017) atliko tyrimą, siekdami įvertinti, kaip atsargų valdymas veikia gamybos įmonių pelningumą. Naudojant daugialypės regresijos modelį ir koreliacijos analizę, buvo nustatyta, kad efektyvus atsargų valdymas turi reikšmingą poveikį pelningumui. Atsargų valdymas yra pagrindinis kintamasis, turintis stiprų ir reikšmingą teigiamą ryšį su gamybos įmonių pelningumu, kuris kartu veikia ir įmonių finansinius bei veiklos rezultatus. Be to, E. G. Musau et al. tyrime pastebėta, kad pasiteisina būtinybė įmonėje turėti įvairias atsargų valdymo strategijas ir praktikas bei būtina apsvarstyti šiuolaikines atsargų valdymo sistemas.

Taigi, norėdami nustatyti atsargų valdymo įtaką įmonių finansinei būklei bei veiklos rezultatams mokslininkai naudojo statistinius metodus, kaip koreliaciją, regresinę analizę, bei vertino apyvartumo rodiklius. Išanalizavus mokslininkų atliktus tyrimus buvo nustatyta, kad atsargų valdymas daro poveikį gamybos įmonių pelningumui, finansiniams rodikliams, veiklos efektyvumui. Tai parodo, kad yra reikšmingas teigiamas ryšys tarp atsargų valdymo ir įmonės finansinės būklės bei veiklos rezultatų.

Išvados

1. Atsargų valdymas yra sudėtingas ir reikalaujantis didelių investicijų procesas, todėl svarbu valdyti atsargas naudojant tam tikrą sistemą, nes tinkamas atsargų valdymas gali lemti gerus įmonės finansinius ir veiklos rezultatus. Išnagrinėtos skirtingos ir labiausiai paplitusios atsargų valdymo sistemos: EOQ sistema, ABC atsargų valdymo sistema, „kaip tik laiku“ sistema bei pastovaus atsargų lygio valdymo sistema. Atitinkamos atsargų valdymo sistemos pasirinkimą lemia įmonės veiklos pobūdis, palaikomas atsargų lygis, užsakymų pateikimų ir įvykdymų dažnumai bei išlaidos, susijusios su atsargomis. Tinkamos atsargų valdymo sistemos naudojimas gamybinėje įmonėje užtikrina optimalaus atsargų lygio nustatymą, išlaidų sumažinimą, didėjančią pelningumą, didesnę pardavimo efektyvumą, o tai kartu pagerina įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus.

2. Atlikta mokslinių tyrimų apie atsargų valdymo poveikio įmonės finansinei būklei bei veiklos rezultatams analizė atskleidė, kad atsargų valdymas turi įtakos tiek įmonės konkurencingumui, tiek pelningumui bei kitiems įmonės rodikliams, kurie kartu veikia įmonės finansinius ir veiklos rezultatus. Nustatyta, kad atsargų valdymo poveikis mokslininkų tyrimuose buvo vertinamas skaičiuojant finansinius rodiklius, naudojant daugialypės regresijos, koreliacijos metodus ir tikrinamos hipotezės siekiant nustatyti ryšį su atsargų valdymu ir įmonės konkurencingumu bei veiklos rezultatais.

Literatūra

1. Aleknevičienė V. 2011. Įmonės finansų valdymas. Kaunas: Spalvų kraitė.
2. Atnafu D., Balda A. 2018. The impact of inventory management practice on firms' competitiveness and organizational performance: Empirical evidence from micro and small enterprises in Ethiopia. *Cogent Business & Management*, Vol. 5(1), 1503219.
3. Bingelytė G. 2011. UAB „Elga“ atsargų valdymo sistemos tyrimas taikant ABC modelį. *Ekonomikos ir vadybos aktualijos*, p. 556–563.
4. Biswas S. K., Karmaker C. L., Islam A., Hossain N., Ahmed S. 2017. Analysis of Different Inventory Control Techniques: A Case Study in a Retail Shop. *Journal of Supply Chain Management System*, Vo. 6(3), p. 35–45.
5. Klimaitienė R., Rudžionienė K., Verbliugevičiūtė A. 2014. ABC metodo taikymo efektyvumas mažose įmonėse. *Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika*, Nr. 16, p. 39–53.
6. Kumar P., Bahl R. N. 2014. The effect of inventory management on organizational performance. *International journal of innovative science, Engineering & Technology*, Vol. 1(4), p. 453–459.
7. Laurinavičienė G., Mackevičius J. 2011. Veikla pagrįsto produkcijos savikainos kalkuliavimo metodo diegimo problemos. *Verslas: teorija ir praktika*, Vol. 12(3), p.268–276.

8. Lwika T., Ojera P. B., Mugenda N. G., Wachira V. K. 2013. The impact of inventory management practices on financial performance of sugar manufacturing firms in Kenya. *International Journal of Business, Humanities and Technology*, Vol. 3(5), p. 75–85.
9. Masudin I., Kamara M. S., Zulfikarijah F., Dewi S. K. 2018. Impact of inventory management and procurement practices on organization's performance. *Singaporean Journal of Business Economics and Management Studies (SJBEM)*, Vol. 6(3), p. 32–39.
10. Mbugi I. O., Lutego D. 2022. Effects of inventory control management systems on organization performance in Tanzania manufacturing industry-A case study of food and beverage manufacturing company in Mwanza city. *International Journal of Engineering, Business and Management*, Vol. 6(2).
11. Minalga R. 2008. *Aprūpinimo logistika*. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras. ISBN 978-9955-19-086-8.
12. Mukwakungu S. C., Mabasa M. D., Mankazana S., Burakeye S. A. 2019. The impact of just in time (JIT) in inventory management—perspectives from two case studies in a South African environment.
13. Musau E. G., Namusonge G., Makokha E. N., Ngeno, J. 2017. The effect of inventory management on organizational performance among textile manufacturing firms in Kenya. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, Vol. 7(11), p. 1032–1046.
14. Ngadiman A., Kadir, A. Z. A. 2019. A Simulation-Based Model for Determining Safety Inventory at a Fixed-time Period System. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)*. Vol. 8 (12), p. 2775-2780.
15. Ogbo A. I., Ukpere W. I. 2014. The impact of effective inventory control management on organisational performance: A study of 7up bottling company nile mile enugu, nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, Vol. 5(10), 109.
16. Oluwaseyi J. A., Onifade M. K., Odeyinka O. F. 2017. Evaluation of the role of inventory management in logistics chain of an organisation. *LOGI—Scientific Journal on Transport and Logistics*, Vol. 8(2), 1–11.
17. Prempeh K. B. 2015. The impact of efficient inventory management on profitability: evidence from selected manufacturing firms in Ghana. *International Journal of Finance and Accounting*, Vol. 5(1), p. 22–26. doi:10.5923/j.ijfa.20160501.03
18. Roličiūtė S., Mileris R. 2018. Optimalus atsargų lygio nustatymas valdant logistikos procesus. *Technologijų ir verslo aktualijos*. KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultetas.
19. Siddiqui A. 2022. The importance of just in time (JIT) methodology and its advantages in health care quality management business - A scoping review. *Biomedical Journal of Scientific & Technical Research*, Vol. 42, p. 33317–33325.
20. Singh D. K., Singh S. 2013. A strategic tool of inventory management. *International Journal of Engineering Research and Applications (IJERA)*, Vol. 3(2), p. 133-136.
21. Stević Ž., Merima B. 2021. ABC/XYZ Inventory Management Model in a Construction Material Warehouse. *Alphanumeric Journal*, Vol. 9(2), p. 325–334.
22. Teplická K., Čulková K. 2020. Using Of Optimizing Methods In Inventory Management Of The Company. *Acta logistica*, Vol. 7(1), p. 9–16.
23. Vasilienė-Vasiliauskienė V., Vasiliauskas A. V., Čižiūnienė K., Kaknevičiūtė G. 2018. Peculiarities of inventory management strategies of Lithuanian manufacturing companies. *Business and management*, p. 150–157. doi: 10.3846/bm.2018.17
24. Zinkevičiūtė V., Vasiliauskas A. V. 2013. *Gamybos logistika*. Gamybos vadyba.

THEORETICAL STUDY OF THE INFLUENCE OF INVENTORY MANAGEMENT ON THE FINANCIAL CONDITION AND PERFORMANCE RESULTS OF A MANUFACTURING COMPANY

Summary

Manufacturing companies must responsibly manage their stocks in order to always ensure the appropriate level of stocks, because the company's financial results and further operational efficiency depend only on the proper use of stocks. This theoretical study aims to reveal the impact of inventory management on the company's financial condition and performance results, and to determine how researchers have evaluated this impact in their research. A theoretical analysis of inventory management systems is performed, their advantages and disadvantages are presented, and research by scientists on the impact of inventory management on the company's financial condition and performance results is examined. After the analysis of scientific research, it is concluded that the choice of inventory management system is determined by the nature of the company's activities. Therefore, a properly selected inventory management system in a manufacturing company can ensure the optimal level of inventory, their efficient use, and lead to better company performance.

Keywords: inventory management, inventory turnover, financial condition, performance results.